

Список використаних джерел

1. Кочюнас, Римантас. Психологическое консультирование и групповая психотерапия. М.: Академический Проект, 2005. 464 с. (Gaudeamus). 5000 экз.
2. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/stories/hot-lines>
3. URL: <http://moodle.socosvita.kiev.ua/moodledata/filedir/ce/04/ce0466e7482879d71431f657aad0c457bda5eb7c>.
4. URL: <https://legallawyer.com.ua/yurydychna-dumka/domashne-nasylstvo/>.
5. Малкіна-Пих І. Г. Гендерна терапія. Довідник практичного психолога, 2003.

Ляшенко Є. І.,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 2 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

викладач кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук **Горбач-
Кудря І. А.**

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БАТЬКІВ ЗА ВЧИНЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ ДІТЬМИ, ПОВ'ЯЗАНИХ З НАСИЛЬСТВОМ

На сьогодні актуальною проблемою постає відповідальність малолітніх та неповнолітніх осіб за скоєння адміністративних та кримінальних правопорушень. Адже за певні діяння, які вчинили діти, відповідно до Кодексу України про адміністративне правопорушення (далі – КУпАП), покарання можуть нести батьки.

Метою доповіді є висвітлення проблеми, пов'язаної із настанням відповідальності малолітніх та неповнолітніх осіб за вчинення правопорушень, дослідження зарубіжного досвіду за напрямом.

Ст. 13 КУпАП закріплено, що до осіб віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років, які вчинили адміністративні правопорушення, застосовуються заходи впливу, передбачені ст. 24¹ КУпАП [3]. Однак науковці скептично відносяться до

даної норми, оскільки в ч. 2 ст. 184 КУпАП передбачено наступне: «Вчинення неповнолітніми віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років правопорушення, відповідальність за яке передбачено цим Кодексом, крім порушень, передбачених частинами третьою або четвертою статті 173⁴ цього Кодексу, – тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян» [3]. Тобто, відбувається притягнення третьої особи до відповідальності за правопорушення, яке не було нею скоєне.

Основою нашого дослідження слугували наукові праці О. В. Ткалі, О. Л. Чернецького, О. М. Ярмак, О. В. Горбача, Н. В. Лесько, В. О. Продаєвича, Р. В. Кимлика, В. Л. Ортинського, Т. І. Шанскової, Б. М. Лазарева, О. Г. Стрельченко.

О. В. Алексєєва зазначає, що складність проблеми полягає в тому, що адміністративна відповідальність батьків пов'язана не з юридичним фактом, а з їх сукупністю, які мають юридичне значення, тобто правопорушення виступає у вигляді фактичного складу [1]. Такий різновид адміністративних проступків можна визначити як протиправні, винні, адміністративно карані діяння батьків або осіб, які їх замінюють, з невиконання своїх юридичних обов'язків із виховання дітей і нагляду за ними, що призвели до порушення правових норм неповнолітніми. Тому, адміністративна відповідальність зазначених суб'єктів за ч. 2 та ч. 3 ст. 184 КУпАП повинна наставати лише за наявності протиправної поведінки батьків і протиправної поведінки неповнолітньої особи [1].

Згідно з Кримінальним кодексом України до кримінальної відповідальності притягуються особи, яким до моменту вчинення злочину виповнилося шістнадцять років [4]. Специфічною ознакою адміністративної відповідальності неповнолітніх є можливість її перекладення на інших осіб, коли неповнолітні вчинили адміністративне правопорушення, але через вікові особливості не можуть бути притягнуті до відповідальності, або ж якщо неповнолітні своїми протиправними діями заподіяли матеріальну шкоду, але не мають самостійного джерела прибутку, то за їхні вчинки несуть відповідальність батьки або особи, які їх замінюють.

На нашу думку, варто знизити загальний вік, з якого може наставати юридична відповідальність, з 16 років до 14, оскільки

така особа психічно сформована і усвідомлює скоєне нею правопорушення та негативні наслідки свого діяння. До того ж, більшість правопорушень, скоєних особами до 16 років залишаються безкарними й породжують ще більше свавілля з боку підлітків. А враховуючи, що 14-річний вік фігурує у законодавстві України як найменший, то юридично вірним буде встановлення його і в адміністративному праві України.

З практики роботи з неповнолітніми встановлено, що до них також не застосовуються виправні роботи (хоча це й не закріплено в законодавстві), оскільки більша частина з них в цьому віці навчається. Звертаючи увагу на закордонний досвід, зазначимо, що в Німеччині притягнення до відповідальності відбувається з 14 років. Це обумовлюється тим, що особа в момент скоєння правопорушення могла усвідомлювати сутність свого діяння в силу своєї достатньої розумової та моральної зрілості. У США неповнолітня особа, що досягла 14-річного віку, відповідає за вчинене нею діяння в повному обсязі, оскільки у вказаному віці вона повністю розуміє «неправильність» свого вчинку [5].

І. Ю. Ковальчук, досліджуючи визначення віку адміністративної відповідальності осіб до 18 років, вказує, що неповнолітні з 14 років повинні нести адміністративну відповідальність, через те, що правопорушення, які ними вчиняються, характеризуються підвищеним ступенем суспільної шкоди та їх поширеністю в підлітковому середовищі [2]. Однак за вчинення окремих протиправних діянь, можливе настання кримінальної відповідальності з чотирнадцяти років. До таких діянь можна віднести, зокрема, умисне тяжке тілесне ушкодження, звалтування, вбивство та інші [4]. Відповідно до Кодексу України про адміністративне правопорушення адміністративна відповідальність настає лише тоді, коли особі, на момент вчинення протиправного діяння виповнилося шістнадцять років [3]. До таких осіб застосовуються такі засоби впливу: попередження, догана або сувора догана, зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення, передача неповнолітнього батькам або особам, що їх замінують [3].

Проблематика обраної теми залишається актуальною у наукових колах, оскільки досі суперечливим є питання віку та заходів впливу, що застосовуються до малолітніх та неповнолітніх осіб. Створюються та обговорюються пропозиції до законопроектів для її усунення на належному рівні.

Зауважимо, що в багатьох країнах світу адміністративна відповідальність настає не з 16 років, а набагато раніше. З огляду на наші реалії вік, з якого настає адміністративна відповідальність, потрібно зменшити до 14 років.

Список використаних джерел

1. Алексєєва О. В. Адміністративно-правовий статус суб'єктів адміністративної відповідальності за правопорушення неповнолітніх. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція*. 2015. Вип. 14 (1). С. 93–96.

2. Ковальчук Ю. І. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх. *Право України*. 2003. № 6. С. 111–114.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 року № 2341-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

5. Шестак Л. В., Веремієнко С. В. Особливості заходів адміністративного впливу, що застосовуються до неповнолітніх в Україні. *Актуальні проблеми юридичної науки та практики*. 2016. № 1 (2). С. 61–65.

Максимчук М. В.,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
інституту № 2 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник:

викладач кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук ***Горбач-***

Кудря І. А.

БУЛІНГ, ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ

Одним із пріоритетних завдань кожної демократичної держави у сфері охорони прав і свобод людини і громадянина є захист її честі та гідності. Конституція України проголошує життя і здоров'я людини, її честь і гідність, недоторканність і безпеку як найвищу соціальну цінність, наголошуючи, що